

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 7C/139/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5116213796
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Dúbravková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2021:5116213796.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred samosudkyňou JUDr. Gabrielou Dúbravkovou v právnej veci žalobkyne: L. M., E. M., O. XX.X.XXXX, V. U. B. XXXX/XX, XXX XX U., právne zastúpená: Lalinský advokát s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom Námestie Andreja Hlinku 1, 010 01 Žilina, IČO: 47 253 096, proti žalovaným: X/ W. U., O. X.XX.XXXX, V. Š. B. X/XXX, G. G., X/ X. O., O. X.X.XXXX, V. B. X, M. XX, Xa/ C. E. V., O. XX.X.XXXX, V. F. XX, Ž., Xb/ U. V. V., O. XX.X.XXXX, V. D. XXX/XX, Ž. Xa/ C. R. M., O. X.XX.XXXX, V. F. F. XXXX/XXA, V. - Y., Xb/ U. T. M., O. XX.X.XXXX, V. U. XXXX/XX, Ž., X/ W. M., O. XX.X.XXXX, V. K. XXX, X/ L. M., O. X.XX.XXXX, V. XX P. N., Y., D., G. XAX N., X/ U. M., O. XX.X.XXXX, V. U. U. XXXX/XX, Z. O. X., X/ P. M., O. XX.X.XXXX, V. K. XXX, X/ U. M., O. XX.X.XXXX, V. S. O. XXX/XXX, O., XX/ Š. U., O. X.X.XXXX, V. E. XXX, XX/ L. X., O. XX.X.XXXX, V. X. XXX, žalovaní 10/ a 11/ sú právne zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Halagan s.r.o., so sídlom Framborská 253/21, 010 01 Žilina, IČO: 50 626 329, o určenie neplatnosti závetu, takto

rozhodol:

Súd u r č u j e , že závet poručiteľa Š. M., nar. X.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.X.XXXX a ktorý bol spísaný do Notárskej zápisnice dňa 27.10.2011 na Notárskom úrade JUDr. Tatiany Vrlíkovej, notárky so sídlom v Žiline pod spisovou značkou N XXX/XXXX, NZ XXXXX/XXXX, ktorý bol registrovaný v Notárskom centrálnom registri závetov pod spisovou značkou O. XXXX/XXXX je n e p l a t n ý .

Súd p r i z n á v a žalobkyni nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v rade 10/ a 11/ v celom rozsahu.

Súd žalobkyni nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v rade 1/, 2/, 3a/, 3b/, 4a/, 4b/, 5/ až 9/ n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 23.5.2016 proti pôvodne označeným žalovaným v rade 1/ až 9/ domáhala súdneho výroku, ktorým by súd určil, že závet poručiteľa Š. M., O. X.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.X.2012 a ktorý bol spísaný do notárskej zápisnice dňa 27.10.2011 na Notárskom úrade JUDr. Tatiany Vrlíkovej, notárky so sídlom v Žiline pod spis. značkou O., O. XXXXX/XXXX, ktorý bol registrovaný v notárskom centrálnom registri závetov pod spisovou značkou NCRza XXXX/XXXX je neplatný.

2. Žalobkyňa svoju žalobu skutkovo odôvodňovala tým, že po poručiťovi Š. M., O. X.XX.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.X.2012 začalo prebiehať dedičské konanie č. XD XX/XXXX, Y. XX/XXXX, ktoré prebieha na Notárskom úrade JUDr. Aleny Majerčiakovej a ktoré bolo uznesením zo dňa 4.4.2016 prerušené a žalobkyni bola uložená povinnosť podať žalobu o určenie neplatnosti závetu spísaného do notárskej zápisnice zo dňa 27.10.2011 na Notárskom úrade JUDr. Tatiany Vrlíkovej, notárky so sídlom v Žiline pod spis. značkou O., O. XXXXX/XXXX, ktorý bol registrovaný v notárskom centrálnom registri závetov pod spis. značkou NCRza XXXX/XXXX. Poručiťel v záвете spísaného do predmetnej notárskej zápisnice

určil za dedičov celého jeho hnutelného a nehnuteľného majetku v čase smrti poručiťľa osoby menom Š. U., O.. X.X.XXXX v polovici a L. X., O.. XX.X.XXXX v polovici. V prípade, žeby sa ktorýkoľvek poručiťľom určených dedičov nedožil poručiťľovej smrti, ako náhradných dedičov im poručiťľaného podielu určil ich deti. Obaja poručiťľom určení dedičia avšak boli povinní vyplatiť poručiťľom bližšie špecifikované osoby a to každý z nich sumou 700,- € pre každého z nich. Dňa 30.11.2010 spísal však poručiťľ prvý závet, kde pre prípad svojej smrti všetok svoj majetok zanecháva svojej neveste, teda žalobkyni. Pred spísaním závetu zo dňa 27.10.2011 podala žalobkyňa dňa 3.2.2011 návrh na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Predmetná vec bola vedená na Okresnom súde v Žiline pod spisovou značkou 37Ps 3/2011. Rozsudkom Okresného súdu Žilina 37Ps 3/2011-91 zo dňa 23.1.2012 bolo rozhodnuté, že Š.Z. M., O.. X.XX.XXXX sa pozbavuje spôsobilosti na právne úkony. Poručiťľovi bol zároveň týmto rozsudkom ustanovený za opatrovníka L. X., O.. XX.X.XXXX. V rámci doručovania rozhodnutia súdom prostredníctvom pošty Š. M. zomrel dňa XX.X.2012. Opatrovník Š. M. L. X. prevzal predmetné rozhodnutia dňa XX.X.2012. S poukazom na uvedenú skutočnosť uznesením Okresného súdu Žilina 37Ps 3/2011-106 zo dňa 23.9.2013 súd konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony Š. M. zastavil. Žalobkyňa ďalej poukazovala na závery dokazovania uskutočneného v predmetnom konaní a príbratého znalca F. M., ktorý vypracoval znalecký posudok č. XX/XXXX zo dňa 20.6.2011 vo veci vyšetrenia duševného stavu Š. M., kde sa uvádza, že poručiťľ Š. M. trpel vaskulárnou demenciou zo psychotickými príznakmi a opakovanými stavmi zmätenosti. Jednalo sa o skreslenú novopamäť, t.j. schopnosť pamätať si javy v blízkej minulosti s narušenou kritičnosťou a súdnosťou a boli u neho zisteného prítomné paranoidné bludy. Ďalej sa v znaleckom posudku uvádza, že duševná porucha poručiťľľa bola trvalá a nebol schopný robiť žiadne právne úkony. Ďalej poukazovala na to, že v rozsudku Krajského súdu v Žiline, spis. značka 6Co 115/2015 sa ďalej uvádza, že poručiťľľova choroba sa počnúc mesiacom december 2010, v nasledujúcich mesiacoch pokračujúc sa táto choroba dostala do takého štádia, kedy aj neodborník by dokázal jej prejavy rozpoznať, to je aj osoba ktorá spisovala s poručiťľom uvedený závet vo forme notárskej zápisnice dňa 27.10.2011 na Notárskom úrade JUDr. Tatiany Vrlíkovej, keďže uvedená osoba v čase spisovania predmetného závetu trpela vyššie uvedenými psychickými prejavmi. Predmetný závet teda poručiťľ Š. M. spisoval v čase, kedy trpel popísanou duševnou chorobou a z uvedeného dôvodu už boli u neho dané dôvody pre pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. Napokon žalobkyňa uviedla, že sa neplatnosti závetu poručiťľľa zo dňa 27.10.2011 už domáhala, avšak Okresný súd Žilina svojím rozsudkom spisová značka 25C 368/2012-85 zo dňa 6.11.2013 a Krajský súd v Žiline svojím rozsudkom spisová značka 6Co 115/2014 zo dňa 30.7.2014 zamietli a to z dôvodu absencie vecnej legitímácie (keďže účastníkmi konania neboli aj dedičia zo zákona v tretej dedičskej skupine, ale len účastníci zo závetu). Žalovaný v rade 6/ dedičstvo po poručiťľovi odmietol písomným vyhlásením zo dňa 26.1.2015 do dedičského spisu a žalovaný v rade 7/ dedičstvo po poručiťľovi odmietol písomným vyhlásením zo dňa 12.1.2014 do dedičského spisu. Žalovaní v rade 4/, 5/, 8/ a 9/ sa v telefonickom rozhovore s notárskym úradom JUDr. Aleny Majerčiakovej vyjadrili, že písomne zašlú vyhlásenie o odmietnutí dedičstva po poručiťľovi.

3. Žalovaný v rade 4/ sa k podanej žalobe písomne vyjadril podaním doručeným súdu dňa 12.10.2016, v ktorom uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje s návrhom podľa žaloby, ako aj s jeho stanoviskom k dedičskému konaniu zo dňa 26.4.2016, podľa ktorého odmieta dedičstvo ako zákonný dedič po nebohom Š. M. v prospech nevesty zosnulého pani L. M..

4. Žalovaná v rade 3/ sa k podanej žalobe vyjadrila písomne podaním doručeným súdu dňa 18.10.2016 v totožnom znení ako žalovaný v rade 4/.

5. Žalovaný v rade 8/ sa k podanej žalobe vyjadril písomne podaním doručeným súdu dňa 13.12.2016 v ktorom uviedol, že k predmetnému dedičskému konaniu po nebohom Š. M. F.a vyjadril listom odoslaným na Okresný súd Žilina v tom znení, že dedičstvo odmieta, čo potvrdzuje opätovne. Vyjadrenie odoslal v liste, v ktorom boli i vyjadrenia W. M., jeho matky, narodenej v roku 1946 a Mgr. U. M., jeho sestry narodenej v roku 1981.

6. Právny zástupca žalobkyne podaním doručeným súdu dňa 11.1.2017 súdu oznámil, že žalovaní v rade 3/, 4/, 5/, 8/ a 9/ odmietajú dedičstvo po poručiťľovi Š. M., čo potvrdzujú aj ich listy, ktoré v prílohe doložil.

7. Žalovaný v rade 6/ sa k podanej žalobe písomne vyjadril prostredníctvom mailovej komunikácie so súdom dňa 26.4.2017 v ktorej uviedol, že zaslal písomné vyjadrenie, že sa vzdáva nároku na dedičstvo.

8. Podaním doručeným súdu dňa 17.5.2018 žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhla, aby do konania ako žalovaní pristúpili Š. U. R. L. X. a to s poukázaním na ust. § 79 Civilného sporového poriadku.

9. Uznesením č.k. 7C 139/2016-81 zo dňa 18.6.2018 súd pripustil, aby do konania pristúpili na strane žalovaných ako žalovaný v rade 10/. Š. U. a ako žalovaný v rade 11/ L. X..

XX. Žalovaní v rade 10/ a 11/ vo svojom vyjadrení prostredníctvom právneho zástupcu doručenom súdu dňa 14.9.2018 (po lehote stanovenej súdom) uviedli, že žalobkyňa v žalobe uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 37Ps 3/2011-91 zo dňa 23.1.2012 bolo rozhodnuté, že Š. M., O.. X.XX.XXXX sa pozbavuje spôsobilosti na právne úkony. Poručiťelovi bol zároveň týmto rozsudkom ustanovený za opatrovníka L. X., Š. M. zomrel dňa XX.X.2012. S poukazom na uvedenú skutočnosť uznesením Okresného súdu Žilina 37Ps 3/2011-106 zo dňa 23.9.2013 súd konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony Š. M. zastavil z dôvodu úmrtia poručiťela. Dňa 13.2.2012 nemohlo rozhodnutie súdu o pozbavení spôsobilosti na právne úkony Š. M. vydané dňa 23.1.2012 Okresným súdom Žilina pod spis. značkou 37Ps 3/2011 nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť, nakoľko došlo k úmrtiu účastníka konania, čím tento stratil možnosť sa proti rozhodnutiu brániť a konať ďalej. Z uvedeného dôvodu nie je možné akceptovať tvrdenie žalobkyne, že zomretý bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, nakoľko predmetné rozhodnutie nikdy nenadobudlo právoplatnosť a rovnako závery toho prvostupňového konania nemožno považovať v súlade s Ústavou SR a teda v súlade s právom na súdnu ochranu a spravodlivý proces a konečné. Je hypoteticky viac ako isté, žeby sa účastník konania pokiaľ by žil nestotožnil s výrokom prvostupňového rozhodnutia a využil by opravné prostriedky, že v čase rozhodovania o veci bol plne spôsobilý na právne úkony. Ako vyplýva z obsahu žaloby, žalobou napadnutý závet zo dňa 27.10.2011 bol spísaný vo forme notárskej zápisnice v čase, keď zomretý bol plne spôsobilý na právne úkony. O tom, že poručiťel bol spôsobilý na právne úkony svedčí aj obsah notárskej zápisnice, do ktorej bol spísaný závet poručiťela zo dňa 27.10.2011, ktorý je prílohou žaloby. Poručiťel spisuje závet z dôvodu, že ho jeho nevesta (v tomto spore žalobkyňa) chce zbaviť svojprávosti. V záвете jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností uvedené, že poručiťel odpovedá na otázky notára veľmi reálne, je orientovaný v čase a priestore, pamätá si mená a konkrétne udalosti, nielen z dávnej minulosti, zrozumiteľne sa vyjadruje a uvádza, že vie kde sa nachádza. Podľa obsahu notárskej zápisnice, poručiťel výslovne prejavoval vôľu, čo chce do závetu pojať a zároveň dôsledne vedel prepočítať hodnotu celkových finančných výplátok, ktoré majú Š. U. R. L. X. vyplatiť určeným osobám. Z uvedeného dôvodu preto nebol dôvod pochybovať o skutočnosti, že poručiťel ako účastník tejto notárskej zápisnice bol ku dňu spísania notárskej zápisnice, teda ku dňu 27.10.2011 spôsobilý na prejav tejto vôle. Konštatovanie notára, že Š. M. bol ku dňu spísania notárskej zápisnice, teda ku dňu 27.10.2011 spôsobilý na prejav tejto vôle, neodporuje ani znalecký posudok č. 41/2011 zo dňa 26.6.2011 znalca MUDr. Stanislava Kollára, ktorým bol vyšetrený duševný stav Štefana M. a ktorý je prílohou žaloby. Podľa záverov znaleckého posudku na strane 26 znalec zistil závažnú duševnú poruchu u Š. M. a to vaskulárnu demenciu ľahkého stupňa so psychotickými príznakmi a opakovanými stavmi zmätenosti v anamnéze. Ani podľa znalca sa nejednalo o trvalý stav zmätenosti poručiťela. Žalovaní v rade 10/ a 11/ pripúšťajú závery znalca, že poručiťel mohol mať opakované stavy zmätenosti, avšak vzhľadom na obsah notárskej zápisnice vylučujú, že v čase spísania závetu do notárskej zápisnice, teda dňa 27.10.2011 bol poručiťel v stave, že nebol spôsobilý na prejav tejto svojej vôle. Napokon žalovaní v rade 10/ a 11/ uviedli, že vnímajú tento spor účelovo, vyvolaný žalobkyňou domôcť sa majetku poručiťela. Žalobkyňa iniciovala už počas života pobyt poručiťela v domove sociálnych služieb pričom, menovaný sa s týmto krokom žalobkyne nikdy nestotožnil a po oboznámení sa so svojimi právami a možnosťami bol na vlastnú žiadosť ako plne spôsobilý na právne úkony z domova sociálnych služieb prepustený. Dôležitá je tiež skutočnosť, že poručiťel bol schopný aj do poslednej chvíle starať sa o seba, vrátane varenia, racionálne rozmýšľať a hlavne bol schopný vybavovania úradných záležitostí, o čom svedčí aj skutočnosť, že po príchode z domova sociálnych služieb do svojho bytu sám prehodnotil nesprávne úhrady na dani z nehnuteľnosti za jeho byt, ktoré v jeho neprítomnosti a počas pobytu v domove sociálnych služieb realizovala žalobkyňa. Po návrate z domova sociálnych služieb si poručiťel sám osobne preberal dôchodok a hospodáril s finančnými prostriedkami. Žalobkyňa sa nikdy skutočne nezaujímalala o zdravie a potreby poručiťela a preto práve tento nezájum žalobkyne a iniciovanie umiestnenia do domova sociálnych služieb a to aj napriek jeho vôli viedli poručiťela k zmene závetu v prospech žalovaných v rade 10/ a v rade 11/. Poručiťel sa rozhodol slobode a vážne a v súlade s platnou právnou úpravou, zmenil závet v prospech svojich synovcov, žalovaní v rade 10/ a 11/ prejavovali o poručiťela skutočne ľudský záujem a v prípade potreby mu boli vždy nápomocní. Z uvedených dôvodov žalovaní v rade 10/ a 11/ navrhli, aby súd žalobu zamietol.

11. Právny zástupca žalobkyne v písomnej reakcii doručenej súdu dňa 30.11.2018 k vyjadreniu žalovaných v rade 10/ a 11/, ktoré mu bolo doručené spolu s termínom pojednávania na deň 12.12.2018 uviedol, že žalobkyňa sa nestotožňuje s vyjadrením žalovaných 10/ a 11/ a má za to, že argumenty žalovaných nie sú ničím podložené. Žalovaní v rade 10/ a 11/ porušili článok 8 Civilného sporového poriadku, pretože si nespĺnili svoju povinnosť a neoznačili skutkové tvrdenia a nepodopreli svoje tvrdenia relevantnými dôkazmi a teda neuniesli dôkazné bremeno. Napriek skutočnosti, že rozsudok Okresného

súdu Žilina, spisová značka 37Ps 3/2011-91 zo dňa 23.1.2012 nenadobudol právoplatnosť, boli závery v tomto rozsudku podporené znaleckým posudkom č. 41/2011 zo dňa 20.6.2011. Je nepochybné, že znalecký posudok bol urobený odborne a na základe zisteného skutočného zdravotného stavu poručiteľa a teda je zrejme, že znalecký posudok je nestranný a objektívny a je z neho zrejme, že poručiteľ bol v čase spísania závetu, ktorý je predmetom tohto konania nespôsobilý na právne úkony. Ďalej právny zástupca citoval závery znaleckého posudku MUDr. Stanislava Kollára č. 41/2011 zo dňa 20.6.2011 z ktorých vyplýva, že poručiteľ nebol spôsobilý vykonať právny úkon, ktorý je predmetom tohto konania. Táto skutočnosť je zrejme s poukazom na to, že závet ktorý je predmetom tohto konania bol spísaný až dňa 27.10.2011, pričom súdny znalec MUDr. Stanislav Kollár už vo svojom znaleckom posudku zo dňa 20.6.2011 jednoznačne zhodnotil, že poručiteľ Š. M. nie je spôsobilý na žiadne právne úkony. Z uvedeného vyplýva, že poručiteľ Š. M. trpel trvalou duševnou poruchou, ktorá ho obmedzovala v robení právnych úkonov už cca 4 mesiaca pred spísaním sporného závetu a teda je zrejme, že existuje právny dôvod na určenie neplatnosti právneho úkonu tak ako to navrhuje žalobkyňa. Taktiež sa nestotožnil s argumentmi žalovaných v rade 10/ a 11/, že žalobkyňa vyvoláva spor účelovo. Nárok žalobkyne je oprávnený a argumenty uvedené v žalobe sú pravdivé, čo potvrdili svojimi vyjadreniami aj žalovaní v rade 1/ až 9/. Z postoja žalovaných 1/ až 9/ ku žalobe je nepochybné, že práve žalovaní 10/ a 11/ konali už počas života účelovo, so snahou využiť zdravotný stav poručiteľa ku tomu, aby získali majetok poručiteľa. Práve žalobkyňa bola osobou, ktorá sa o poručiteľa starala a zabezpečovala chod jeho domácnosti a celkovú starostlivosť o jeho osobu. Skutočnosť, že argumenty žalobkyne sú pravdivé, pričom práve žalovaní v rade 10/ a 11/ konali už počas života účelovo jednoznačne potvrdzuje už vyššie spomenutý postoj ostatných žalovaných, ktorí sa stotožňujú so žalobou a majú za to, že žaloba je dôvodná.

12. Na pojednávaní dňa 12.12.2018 právny zástupca žalobkyne zotrval na svojich písomných stanoviskách, prítomní žalovaní v rade 3/ a 4/ so žalobou žalobkyne súhlasili a nemali k nej žiadne námietky.

13. Právny zástupca žalovaných v rade 10/ a 11/ zotrval na stanovisku doručenom súdu vo vyjadrení k žalobe zo dňa 14.9.2018 a okrem toho namietal aktívnu vecnú legitímáciu žalovanej s poukazaním na to, že žalobkyňa aktívnu legitímáciu odôvodňuje tým, že po poručiteľovi Š. M. prebieha dedičské konanie, ktoré bolo prerušené uznesením notárky JUDr. Aleny Majerčíakovej zo dňa 4.4.2016, na základe ktorého notárka uložila povinnosť žalobkyňi podať žalobu o určenie neplatnosti závetu a to do 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Uznesenie o prerušení dedičského konania nadobudlo právoplatnosť dňa 20.4.2016, tak ako to vyplýva z pripojeného dedičského spisu. Túto skutočnosť zistili žalovaní v rade 10/ a 11/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu až v nahliadnutí do spisu, nakoľko pri doručení žaloby na vyjadrenie v prílohe č. 1 nie je uvedená doložka právoplatnosti uznesenia zo dňa 4.4.2016. Na dedičské konanie po poručiteľovi Š. M. sa vzťahuje ust. 3.časti piatej hlavy občianskeho súdneho poriadku a spor o dedičské právo sa rieši podľa ust. § 175k OSP. Uznesenie o prerušení dedičského konania nadobudlo právoplatnosť dňa 20.4.2016, 15-dňová lehota určená uznesením na podanie žaloby o určenie neplatnosti závetu uplynula dňa 5.5.2016, žaloba však bola podaná až 23.5.2016, pričom právny zástupca zároveň poukázal na ust. § 175k ods. 2 OSP, posledná veta podľa ktorej, ak žaloba nie je podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča. Podľa názoru žalovaných v rade 10/ a 11/, po uplynutí lehoty na podanie žaloby o určenie neplatnosti závetu, žalobkyňa stratila vecnú aktívnu legitímáciu na podanie tejto žaloby, nakoľko súd v dedičskom konaní neberie zreteľ na túto žalobkyňu ako na dedičku, preto navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

14. Tunajší súd rozsudkom č.k. 7C 139/2016-177 zo dňa 12.12.2018 žalobu žalobkyne zamietol, žalovaným v rade 10/ a 11/ priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyňi v celom rozsahu, žalovaným v rade 1/ až 9/ náhradu trov konania nepriznal. Zamietavé rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané a medzi sporovými stranami ani nebolo sporné a poukazovala na to aj sama žalobkyňa v podanej žalobe, že žalobkyňa s ktorou notár konal ako s účastníčkou dedičského konania bola postupom podľa § 175k ods. 2 OSP odkázaná uznesením zo dňa 25.10.2012 na podanie žaloby o určenie neplatnosti predmetného závetu zo dňa 27.10.2011 a to práve na základe tej skutočnosti, že namietala neplatnosť predmetného závetu z dôvodu, že poručiteľ v čase jeho spísania trpel duševnou poruchou, v zmysle ktorej nebol schopný robiť žiadne právne úkony a tvrdila, že je dedičkou na základe platného závetu poručiteľa zo dňa 30.11.2010, ktorý poručiteľ spísal vlastnou rukou a pre prípad svojej smrti všetok majetok zanechal svoje neveste, teda žalobkyňi. Na základe predmetného uznesenia žalobkyňa podala žalobu proti závetným dedičom na tunajšom súde dňa 26.11.2012 o neplatnosť predmetného závetu. Tunajší súd rozsudkom č.k. 25C 368/2012-85 zo dňa 6.11.2013 žalobu žalobkyne zamietol. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Žiline rozsudkom č.k. 6Co 115/2014-107 zo dňa 30.7.2014 rozsudok Okresného súdu potvrdil. Rozsudok Okresného súdu Žilina v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina nadobudol právoplatnosť dňa

16.9.2014. Na základe tejto skutočnosti mal notár ako súdny komisár pokračovať ďalej v dedičskom konaní bez zreteľa na žalobkyňu ako dedičku. Vyplýva to z ust. § 175k ods. 2, posledná veta OSP, nakoľko rovnaké právne následky ako nepodanie žaloby v lehote pre daného dediča nastávajú aj vtedy, ak žalobu síce podal v stanovenej lehote, ale súd ju zamietol alebo konanie zastavil a to bez ohľadu na to z akých dôvodov, teda ak aj bola žaloba zamietnutá pre procesné nedostatky, má to tie isté následky, ako keby nebola podaná v lehote a otázka spornosti dedičského práva v dedičskom konaní bola vyriešená. Tak ako súd už uviedol, notárka mala pokračovať v dedičskom konaní bez ohľadu na žalobkyňu. Napriek tejto skutočnosti notárka ďalej pokračovala v konaní so žalobkyňou a to z dôvodu, že jej návrh bol zamietnutý z procesných dôvodov, opätovne konanie prerušila a uložila žalobkyni ako účastníčke dedičského konania (na ktorú už ďalej nemala prihliadať), aby do 15 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia podala na okresný súd opätovne žalobu o určenie neplatnosti predmetného závetu. Uznesenie zo dňa 4.4.2016 notárka vydala po 17 mesiacoch od právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 25C 368/2012-85 a doručila ho len žalobkyni ako účastníčke dedičského konania, ostatným účastníkom dedičského konania ho nedoručovala, pričom uznesenie o prerušení konania sa doručuje všetkým účastníkom konania do vlastných rúk, nakoľko je proti nemu prípustné odvolanie. Notárka vyznačila na predmetnom uznesení právoplatnosť dňa 20.4.2016. Súd takýto postup notárky nepovažoval za súladný so zákonom, nakoľko notárka po právoplatnosti rozsudku, ktorým sa riešila sporná skutočnosť dedičského práva, mala pokračovať v dedičskom konaní bez zreteľa na žalobkyňu, súd preto takúto žalobu žalobkyne ani nepovažoval za žalobu podanú podľa ust. § 175k O.s.p. účinného v čase vydania predmetného uznesenia. Pokiaľ by aj súd v hypotetickej rovine pripustil správnosť postupu notárky, bez ohľadu na to, že predmetné uznesenie zo dňa 4.4.2016 nebolo doručené všetkým účastníkom dedičského konania, a preto nemohlo minimálne v časti prerušenia konania nadobudnúť právoplatnosť a že v časti, v ktorej bolo žalobkyni uložené podať žalobu o určenie neplatnosti predmetného závetu nadobudlo uznesenie právoplatnosť dňa 20.4.2016, potom žalobkyňa bola povinná podať žalobu najneskôr 5.5.2016. Žalobkyňa podala žalobu dňa 23.5.2016, teda po uplynutí stanovenej lehoty, a preto námietka žalovaných v rade 10 a 11 o podaní žaloby po lehote by bola dôvodná. V kontexte procesnej prípustnosti žaloby žalobkyne podľa súčasného znenia citovaného ust. § 137 CSP (podľa ktorého bolo potrebné posudzovať procesnú prípustnosť žaloby, hoci bola podaná ešte pred nadobudnutím účinnosti CSP, t.j. pred dňom 1.7.2016 a to preto, že citované ust. § 470 ods. 1 CSP zásadne vychádza z okamžitej aplikability CSP aj na konania začaté pred účinnosťou CSP, t.j. pred dňom 1.7.2016) súd poukazuje na to, že žalobu žalobkyne nepovažoval za žalobu podanú podľa ust. § 175k v súčasnej dobe podľa ust. § 194 CMP, na podanie ktorej bola odkázaná dedičským súdom a teda ktorá by vyplývala z osobitného predpisu. Vychádzajúc tak zo znenia citovaného ust. § 137 c) a d) CSP, s prihliadnutím na obsah osobitnej časti dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu je možné vyvodiť, že CSP zásadne nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti, s výnimkou žalôb o určenie právnej skutočnosti za podmienky, že to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Pre tieto výnimky (podľa citovaného ust. § 137 písm. d) CSP) je spoločné, že priamo osobitný právny predpis, resp. právna norma vo svojej dikcii priznáva oprávnenej osobe domáhať sa na súde určenia tejto právnej skutočnosti. Žalobkyňa sa svojou žalobou domáhala určenia neplatnosti predmetného závetu, teda určenia právnej skutočnosti a nie určenia, či tu právo je alebo nie je (že je dedičom). Právny úkon (v danom prípade predmetný závet) je právnu skutočnosťou, s ktorou objektívne právo spája vznik, zmenu a zánik práv a povinností. Z tohto pohľadu pre účely ust. § 137 CSP je potrebné vnímať žalobu o určenie, platnosti, neplatnosti právneho úkonu ako žalobu o určenie právnej skutočnosti. Na základe uvedeného potom súd dospel k záveru o procesnej neprípustnosti žaloby žalobkyne o určenie neplatnosti predmetného závetu a preto sa už bez ďalšieho meritom veci nezaoberal. Ani v prípade, že by súd žalobu žalobkyne posudzoval podľa ust. § 137 písm.c) CSP (bývalé ust. § 80 písm.c) O.s.p. na takomto určení žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem, nakoľko by sa jej postavenie v dedičskom konaní nezmenilo, pretože otázka spornosti dedičského práva v dedičskom konaní bola vyriešená, tak ako je uvedené v ods. 32 a 33.

15. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 9Co 134/2019-256 zo dňa 30.1.2020 vyššie uvedený rozsudok tunajšieho súdu s poukázaním na ust. § 389 ods. 1 písm.b/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie .

16. V odôvodnení svojho zrušujúceho rozhodnutia krajský súd v bode 6/ poukázal na ust. § 396 ods. 1 CMP, ku ktorému uviedol, že dedičské konanie, či už za účinnosti O. s. p., resp. terajšieho CMP je konanie nesporné založené na princípe oficiality a materiálnej pravdy, t. j. zistení skutočného stavu veci (§ 120 ods. 2 O. s. p., čl. 6, § 35 CMP), za ktorým účelom sa v rámci konania aplikuje vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp. V bode 7/ uviedol, že podľa ust. § 175 ods. 2 O. s. p. ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho

z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu. Ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je povinnosťou súdu, resp. ním povereného súdneho komisára zistiť skutočný stav veci, t. j. či L. M., E. M., je na základe závetu z 30. 10. 2010 na základe ňou uvádzaných skutočností neplatnosti následného závetu dedičkou po poručiteľovi. Okresný súd svojím rozhodnutím v spojení s rozsudkom krajského súdu jej pôvodnú žalobu zamietol z procesných dôvodov pre absenciu vecnej legitímácie, keďže účastníkmi konania, napriek nerozlučnému spoločenstvu (§ 91 ods. 2 O. s. p.) neboli aj dedičia zo zákona v 3. dedičskej skupine, ale účastníci zo závetu, pričom určenie, či závet je, resp. nie je platný, je jedným z predpokladov pre posúdenie, či určitá osoba je alebo nie je dedičom a vyriešenie tejto otázky sa dotýka spoločných práv a povinností všetkých účastníkov konania o dedičstve. Meritom veci, t. j. platnosťou závetu sa súdy nezaoberali, preto bolo správne súdnym komisárom dedičské konanie opätovne uznesením zo 04. 04. 2016 prerušené a žalobkyni uložené, aby do 15 dní od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania podala žalobu o určenie neplatnosti závetu, v ktorej už označila všetkých nerozlučných spoločníkov. V súvislosti s uvedeným neobstojí konštatovanie, že žaloba bola podaná po uplynutí v uznesení stanovenej 15-dňovej lehoty, keďže je nesporné, že uznesenie nebolo doručené všetkým účastníkom, a preto nemohlo nadobudnúť právoplatnosť, až po ktorej mala lehota začať plynúť, lebo pri inom výklade by došlo k zopakovaniu predmetnej situácie. V bode 8/ uviedol, že vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil, pretože tento nedostatok nemožno vzhľadom na dvojinštančnosť súdneho konania napraviť pred odvolacím súdom a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v rámci ktorého po vykonaní riadneho dokazovania za účelom zistenia potrebných skutočností pre rozhodnutie o merite veci a následného opätovného rozhodnutia vo veci odôvodneného v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP.

17. V priebehu ďalšieho konania zomreli pôvodne žalovaní v rade 3/ a 4/. Súd uznesením č.k. 7C 139/2016-292 zo dňa 10.7.2020 a uznesením č.k. 7C 139/2016-328 zo dňa 4.11.2020 s poukázaním na ust. § 63 CSP rozhodol o pokračovaní v konaní so žalovanými v rade 4a, 4b/, 3a/ a 3b/.

18. Žalovaní v rade 3a/ a 3b/ na pojednávaní dňa 1.3.2020 zhodne uviedli, že ich matka pôvodná žalovaná v rade 3/ sa k veci vyjadrila a s jej stanoviskom súhlasia, priali si aby sa dedičkou po Š. M. stala žalobkyňa.

19. Žalobkyňa a žalovaní v rade 10/ a 11/ na pojednávaní dňa 1.3.2020 prostredníctvom svojich právnych zástupcov zotrvali na svojich písomných vyjadreniach a dovtedy produkovaných stanoviskách

20. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

XX. Š. M., narodený X.XX.XXXX, zomrel dňa XX.X.XXXX. Po poručiteľovi prebieha dedičské konanie, spisová značka XD XX/XXXX, Y. XX/XXXX, ktoré prebieha na Notárskom úrade súdom poverenej notárky JUDr. Aleny Majerčiakovej so sídlom Žilina.

22. Žalobkyňa je nevestou poručiteľa (bola manželkou Ing. L. M. syna poručiteľa, ktorý poručiteľa predumrel a nemal vlastné deti). Medzi sporovými stranami nebolo sporné, že poručiteľ dňa 30.11.2010 spísal závet, kde pre prípad svojej smrti všetok svoj majetok zanechal žalobkyni.

23. Žalovaní v rade 1/ až 9/ sú dedičmi zo zákona v tretej dedičskej skupine podľa § 475 ods. 2 Obč. zákonníka.

24. Žalovaní v rade 10/ a 11/ sú dedičmi zo závetu spísaného poručiteľom vo forme notárskej zápisnice O., O. XXXX/XXXX O. XXXX/XXXX na Notárskom úrade JUDr. Tatiany Vrlíkovej, notárom so sídlom v Žiline dňa 27.10.2011.

25. Poručiteľ v zmysle vyššie uvedeného závetu, ktorý bol registrovaný v centrálnom notárskom registri závetov pod spisovou značkou NCRza XXXX/XXXX celý svoj hnutelný a nehnuteľný majetok poručil závetným dedičom menom Š. U. v polovici a L. X. v polovici. V prípade, ak by sa ktorýkoľvek závetný dedič nedožil času smrti poručiteľa, ako náhradných dedičov im porúčaného podielu určil ich deti, každé rovným dielom. Závetný dedičia Š. U. R. L. X. sú v zmysle závetu povinní vyplatiť nasledujúce osoby menom U. F. (sestra závetného dediča L. X.), P. X. (V. K. Y. L. X.), U. U. (V. K. Y. Š. U.), W. U. (Y. U. O. - F. P.), X. O. (F. U. O. - F. P.), C.. Š. M. (F. I. M. - V. P.), P. Y. (F. O. P.R. L. M.) - každý zo závetných dedičov sumou 700,- € pre každého z uvedených osôb. Zároveň je v uvedenej notárskej zápisnici uvedené, že zobral na vedomie poučenie o neopomenuteľných dedičoch a uviedol, že je vdovec, mal jediného syna menom Ing. L. M., ktorý ale pred tromi rokmi zomrel a vlastné deti nemal.

26. V rámci prejednávania dedičstva po poručiteľovi Š.Z. M. žalobkyňa predložila notárke vlastnoručne písaný závet poručiteľa dňa 13.11.2010, ktorým jej poručiteľ zanechal všetok majetok. Zároveň predložila notárovi znalecký posudok súdneho znalca MUDr. Stanislava Kollára, znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria vo veci vyšetrenia duševného stavu poručiteľa, ktorý posudok bol vypracovaný

dňa 20.6.2011 a namietala platnosť neskôr spísaného závetu poručiť, ktorý bol spísaný do notárskej zápisnice, nakoľko v uvedenom čase v zmysle predloženého znaleckého posudku trpel duševnou poruchou, v zmysle ktorej nebol schopný robiť žiadne právne úkony. Pri prejednávaní dedičstva v zápisnici zo dňa 1.8.2012 notárka prítomných účastníkov dedičského konania poučila o ust. § 175k ods. 1,2 OSP, v zmysle ktorého, ak niekto pred potvrdením nadobudnutia dedičstva tvrdí, že je dedičom a popiera dedičské právo iného dediča, ktorý dedičstvo neodmietol, vyšetrí súd podmienky dedičského práva oboch a koná ďalej s tým, u koho sa domnieva, že je dedičom. Ak však rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu, ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča. Notárka na základe vyššie uvedeného konanie prerušila s tým, že bude vydané uznesenie, ktorým nevesta poručiť L. M. bude odkázaná na podanie žaloby o určenie neplatnosti závetu spísaného do notárskej zápisnice dňa 27.10.2011.

27. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti uvedené v zápisnici notára zo dňa 1.8.2012 Okresný súd v Žiline prostredníctvom súdnej komisárky JUDr. Aleny Majerčiakovej uznesením spis. značka XD XX/XXXX, Y. XX/XXX2 zo dňa 25.10.2012 uložil účastníčke menom L. M., aby do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia podala na Okresný súd v Žiline žalobu o určenie neplatnosti závetu spísaného do notárskej zápisnice dňa 27.10.2011 na Notárskom úrade JUDr. Tatiany Vrlíkovej, notárky so sídlom v Žiline pod spisovou zn. O., O. XXXXX/XXXX, ktorý bol registrovaný v centrálnom notárskom registri závetov pod spisovo značkou O. XXXX/XXXX. Z odôvodnenia predmetného uznesenia ďalej vyplýva, že vzhľadom na túto spornú skutočnosť, ktorá sa v konaní pred súdnym komisárom nedá odstrániť, súd postupoval v zmysle § 175k ods. 2 OSP s tým, že ak žaloba nebude podaná v lehote, bude súd pokračovať v konaní bez zreteľa na dediča, ktorému bolo uložené podať žalobu o určenie neplatnosti závetu.

28. Dňa 23.11.2012 podala žalobkyňa proti žalovaným v rade 1/ Š. U. R. X. E. X/ L. X. žalobu o určenie neplatnosti predmetného závetu. Konanie bolo vedené pred Okresným súdom Žilina pod spis. značkou 25C 368/2012.

29. Okresný súd Žilina rozsudkom č.k. 25C 368/2012-85 zo dňa 6.11.2013 návrh navrhovateľky zamietol. V odôvodnení uvedeného rozhodnutia okresný súd okrem iného uviedol, že z vykonaného dokazovania možno jednoznačne predpokladať, že Š. M. v čase keď spisoval uvedený závet vo forme notárskej zápisnice trpel popísanou duševnou chorobou a z uvedeného dôvodu už boli dôvody pre pozbavenie spôsobilosti na právne úkony. V uvedenom smere je možné dať navrhovateľke zrejme za pravdu. Zásadnou však ostala otázka aktívnej, resp. pasívnej legitímácie účastníkov konania v tomto konaní. Z vykonaného dokazovania mal súd však za preukázané, že mimo dedičov zo závetu (odporcovia v rade 1/ a 2/) existujú aj dedičia zo zákona (dedičia v tretej dedičskej skupine). Týmito osobami sú zákonní dedičia uvedení v liste notárskeho úradu JUDr. Aleny Majerčiakovej zo dňa 27.5.2013-29 spisu a to osoby W. U., X. O., X. V., C.. L. M., W. M.Á., L. M.. U. M., U. M. R. P. M.. Uvedené osoby nie sú uvedené v návrhu navrhovateľky zo dňa 23.11.2012 ani na strane navrhovateľov a ani na strane odporcov. Predmetom dedičského konania po nebohom Š. M. vedenom na Okresnom súde v Žiline pod č.k. Y. je majetok uvedený v dedičskom konaní po nebohom Š. M., otázka však znie, kto v súlade so zákonom zdedí predmetný majetok po nebohom Š. M., či to bude niekto z osôb uvedených v záвете spísaného vo forme notárskej zápisnice zo dňa 27.10.2011, či to bude osoba navrhovateľky na základe závetu zo dňa 30.11.2010, alebo či to budú dedičia zo zákona, ak nebude prichádzať do úvahy z akéhokoľvek dôvodu dedenie zo závetu (ov). V konkrétnom prípade dedičov možno hovoriť o nerozlučnom spoločenstve, kde nerozlučné spoločenstvo účastníkov je charakterizované tým, že rozhodnutie súdu sa vzťahuje na všetkých spoločníkov spoločne (§ 91 OSP). Dôsledky nerozlučného spoločenstva vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov bez zreteľa na ich vôľu, preto ide o nútené spoločenstvo. V období medzi nadobudnutím dedičstva (§ 640 OZ) a potvrdením o nadobudnutí dedičstva (§ 482 a 483 OZ) sú z právnych úkonov týkajúcich sa veci (majetkových práv) z dedičstva sú povinní a oprávnení voči iným osobám všetci dedičia poručiť, ktorí dedičstvo neodmietli spoločne a nerozdielne. Ich dedičský podiel vyjadruje mieru, ako sa dedičia navzájom podieľajú na právach a povinnostiach týkajúcich sa veci z dedičstva. Podľa názoru súdu pre predmetné sporové občianske konania treba všetkých účastníkov dedičského konania považovať za nerozlučných spoločníkov podľa § 91 ods. 2 OSP na oboch stranách t.j. žalobcov aj žalovaných a to aj pri posudzovaní otázky platnosti či neplatnosti závetu zo dňa 27.10.2011, ktorý je predmetom sporu. Za takéhoto stavu aj zákonní dedičia musia tvoriť okruh účastníkov konania v konaní o určenie neplatnosti závetu. Ak niektorí z nich nechce podať návrh na začatie konania v predmetnej veci, musí vystupovať na strane odporcov, len tak je možné dosiahnuť, že rozhodnutie súdu vo veci neplatnosti závetu sa bude vzťahovať na všetkých dedičov zo

zákona a zo závetu spoločne a nerozdielne. S poukazom na vyššie uvedené súd návrh navrhovateľky z dôvodu § 91 ods. 2 OSP zamietol.

30. Na odvolanie žalobkyne proti vyššie uvedenému rozsudku Krajský súd v Žiline rozsudkom č.k. 6Co 115/2014-107 vyššie uvedený rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 25C 368/2012-85 zo dňa 6.11.2013 potvrdil.

31. Krajský súd vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí okrem iného uviedol: Pre sporové konanie začaté na základe návrhu podaného odkázanými dedičmi (§ 175k ods. 2 O.s.p.), treba považovať všetkých účastníkov konania v dedičstve za nerozlučných spoločníkov v zmysle ust. § 91 ods. 2 O.s.p., a to ako na strane navrhovateľov, tak i na strane odporcov. Postavenie navrhovateľa je pritom určené obsahom rozhodnutia súdu v dedičskom konaní tak, že ostatní dedičia musia v súdnom konaní vystupovať ako odporcovia, i keď v dedičskom konaní sa niektorí z nich k spornej otázke nestavali odmietavo, prípadne vystupovali pasívne, či ešte vôbec nevystupovali. Postupom podľa tohto ustanovenia sa rieši v občianskom súdnom konaní predbežná otázka, významná pre konanie o dedičstve, či už ide o spornú skutočnosť, na ktorej závisí zistenie okruhu dedičov alebo zistenie poručiteľovho majetku a jeho dlhov. Rozhodnutím podľa citovaného ustanovenia zákona možno uložiť aj podanie návrhu na určenie platnosti, či neplatnosti závetu, pretože určenie, či závet je, či nie je platný, je súčasne určením existencie či neexistencie tohto závetu, a teda jedným z predpokladov pre posúdenie či určitá osoba je, alebo nie je dedičom poručiteľa. Vyriešenie tejto predbežnej otázky sa však vždy týka spoločných práv a povinností všetkých účastníkov konania o dedičstve. Odvolací súd preto považuje za správny názor prvostupňového súdu, že toto konanie môže splniť svoj účel iba vtedy, ak môže byť takáto otázka vyriešená rozsudkom, ktorého výrok by bol záväzný pre všetkých účastníkov prebiehajúceho konania o dedičstve (§ 159 ods. 2 O.s.p.). Ak sa takéhoto konania nezúčastnili všetci nerozluční spoločníci, nemôže byť návrhu vyhovieť, a to pre nedostatok vecnej legitímácie (judikatúra Najvyššieho súdu SR publikovaná pod č. R 65/2003). Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že poručiteľ Š. M. dňa 30.11.2010 spísal vlastnoručne závet, ktorým všetok svoj majetok zanechal svojej neveste L. M. - navrhovateľke. S poukazom na ust. § 219 ods. 1 a 2 O.s.p., ktoré tvorili základ potvrdzujúceho rozhodnutia v danej odvolacej veci, odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho spisu a s prihliadnutím na uvedené zákonné ustanovenia, dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie napadnutého výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ako je to vyjadrené vo výrokovej časti jeho rozhodnutia. Aj podľa názoru odvolacieho súdu okresný súd postupoval správne, keď návrh navrhovateľky o určenie neplatnosti sporného závetu zamietol z dôvodu absencie vecnej legitímácie (keďže účastníkmi konania neboli aj dedičia zo zákona v tretej dedičskej skupine, ale len účastníci zo závetu), a to z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku. Na rozdiel od prvostupňového súdu však odvolací súd považoval akékoľvek dokazovanie či už svedeckými výpoveďami alebo znaleckým dokazovaním v súdnej veci za nadbytočné, a to práve pre absenciu úplného okruhu účastníkov konania v prejednávanej veci. Táto okolnosť však nemala vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Úvaha okresného súdu nebola v prejednávanej veci ľubovoľná, ale vychádzala z dostatočne zisteného skutkového stavu a zodpovedala skutočnostiam, ktoré boli v dokazovaní zistené, vyhodnotenia a závery okresného súdu neboli v rozpore s tým, čo bolo v konaní preukázané, a ani v rozpore s formálnou logikou. Naviac, okresný súd výsledky hodnotenia dôkazov zahrnul aj do odôvodnenia napadnutého rozsudku a v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. dostatočne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za rozhodné, preukázané a z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva základný nedostatok žaloby (návrhu na začatie konania navrhovateľky), ktorá vo svojom návrhu neuviedla okrem závetných dedičov, aj všetkých dedičov zo zákona, ktorí prichádzajú v konaní o dedičstve po poručiteľovi Š. M. do úvahy. Okresný súd v prejednávanej veci na základe vykonaného dokazovania zistil správne skutkový stav a následne vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 132 O.s.p. a aj správne vo veci rozhodol.

32. Rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 25C 368/2012-85 zo dňa 6.11.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 6Co 115/2014-107 zo dňa 30.7.2014 nadobudol právoplatnosť dňa 16.9.2014.

33. Po právoplatnosti vyššie uvedeného rozsudku notárka JUDr. Alena Majerčiaková ďalej pokračovala v dedičskom konaní, oboznámila účastníkov dedičského konania s vyššie uvedenými rozsudkami Okresného ako aj Krajského súdu v Žiline. V priebehu ďalšieho konania notárka JUDr. Alena Majerčiaková ako súdna komisárka poverená Okresným súdom Žilina vydala uznesenie, spisová

zn. XD XX/XXXX, Y. XX/XXXX zo dňa 4.4.2016 v znení: Súd dedičské konanie prerušuje a ukladá účastníčke menom L. M., aby do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia podala na Okresný súd Žilina žalobu o určenie neplatnosti závetu spísaného do notárskej zápisnice zo dňa 27.10.2011 na notárskom úrade JUDr. Tatiány Vrlíkovej, notárky so sídlom v Žiline pod spisovou zn. O., O. XXXXX/XXXX, ktorý bol registrovaný v notárskom centrálnom registri závetov pod spisovou zn. NCRza XXXX/XXXX.“ V odôvodnení predmetného uznesenia je uvedené, že L. M., ktorá je závetnou dedičkou podľa vlastnoručne písaného závetu poručiťela zo dňa 30.11.2010 v konaní pred súdnym komisárom požiadala o stanovenie lehoty na opätovné podanie žaloby o určenie neplatnosti závetu zo dňa 27.10.2011 z dôvodu, že pôvodný návrh vedený na Okresnom súde v Žiline pod spisovou zn. 25C 368/2012 bol z procesných dôvodov zamietnutý. Vzhľadom na túto spornú skutočnosť, ktorá sa v konaní pred súdnym komisárom nedá odstrániť, súd postupoval podľa ust. § 175k ods. 2 OSP. Ak žaloba nebude podaná v lehote, bude súd pokračovať v konaní bez zreteľa na dediča, ktorému bolo uložené podať žalobu o určenie neplatnosti závetu. Podľa § 111 ods. 1 OSP, ak je konanie prerušené, nevykonávajú sa pojednávania a neplynú lehoty podľa tohto zákona, ak žaloba nebude podaná v lehote, bude súd pokračovať v konaní. Na predmetnom uznesení je vyznačená doložka právoplatnosti dňom 20.4.2016.

34. Vyššie uvedené uznesenie bolo žalobkyni doručené dňa 4.4.2016. Ďalším účastníkom dedičského konania predmetné uznesenie nebolo doručované.

35. Medzi sporovými stranami nebolo sporné, že pred spísaním závetu zo dňa 27.10.2011 podala žalobkyňa dňa 3.2.2011 návrh na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony Š. M.. Predmetná vec bola vedená na Okresnom súde v Žiline pod spisovou značkou 37Ps 3/2011. V predmetnom konaní súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a za znalca ustanovil MUDr. Stanislava Kollára. Súdom ustanovený znalec podal vo veci znalecký posudok č. 41/2011 zo dňa 20.6.2011 (ktorý žalobkyňa predložila ako dôkaz v predmetnom konaní). Rozsudkom Okresného súdu Žilina 37Ps 3/2011-91 zo dňa 23.1.2012 bolo rozhodnuté, že Š. M., O.. X.XX.XXXX F. pozbavuje spôsobilosti na právne úkony. Poručiťelovi bol zároveň týmto rozsudkom ustanovený za opatrovníka L. X., O.. XX.X.XXXX. Z odôvodnenia predmetného rozsudku vyplýva, že súd pri rozhodovaní vychádzal zo záverov znaleckého posudku súdom ustanoveného znalca. V rámci doručovania predmetného rozhodnutia súdom, teda v medziobdobí od vyhlásenia rozsudku do jeho právoplatnosti súd zistil, Ž. Š. M. K.omrel dňa 13.2.2012. Opatrovník Š. M. L. X. prevzal predmetné rozhodnutia dňa 13.2.2012. S poukazom na uvedenú skutočnosť uznesením Okresného súdu Žilina 37Ps 3/2011-106 zo dňa 23.9.2013 súd konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony Š. M. zastavil.

36. Zo znaleckého posudku č.41/2011 zo dňa 20.6.2011 súdom ustanoveného znalca MUDr. Stanislava Kollára vo veci vyšetrovania duševného stavu Š. M. v konaní vedenom pred tunajším súdom sp.zn. 37Ps 3/2011 predloženom žalobkyňou (dôkaz na č.l.9-22 spisu) súd zistil, že úlohou znalca bolo zodpovedať na súdom stanovený okruh siedmych otázok , okrem iných : 1.Zistil znalec u vyšetrovaného duševnú poruchu? Ak áno, uvedie o akú duševnú poruchu konkrétne ide a ako sa prejavuje u vyšetrovaného. 2. V prípade, že u vyšetrovaného je zistená duševná porucha, znalec uvedie, či táto duševná porucha je prechodná lebo či nie je len prechodná. 3. V prípade, že táto porucha nie je len prechodná, znalec uvedie, či vyšetrovaný v dôsledku tejto duševnej poruchy nie je vôbec schopný robiť právne úkony. V prípade, že táto duševná porucha nie je len prechodná, znalec uvedie, či vyšetrovaný je schopný robiť len niektoré právne úkony a tiež uvedie, aké právne úkony je schopný robiť. 4. Ak u vyšetrovaného nebola zistená žiadna duševná porucha, znalec zistí, či vyšetrovaný požíva v nadmernej miere alkoholické nápoje alebo omamné prostriedky či jedy. Ak áno, uvedie, či vyšetrovaný je schopný pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov robiť len niektoré právne úkony, ak áno, uvedie aké - v akom rozsahu. 5.Je možné vyšetrovaného účelne vypočuť, resp. vypočuť ho bez ohrozenia jeho zdravotného stavu? Je možné vyšetrovanému doručovať písomnosti? Podkladom pre vypracovanie znaleckého posudku boli okrem iných podklady obstarané znalcom - zdravotná dokumentácia, objektívne anamnestické údaje od riaditeľky DSS P. W. Ž. Z., od zdravotnej sestry z DD, posudok o odkázanosti na sociálnu službu, vlastné psychiatrické vyšetrenie znalcom dňa 16.5.2011 a 27.5.2011. Znalecký posudok v čl. II. Posudok obsahuje okrem iných psychopatologický rozbor a v čl. III. Záver odpoveď na zadané otázky. V odpovedi na otázku č. 1 znalec uviedol, že u vyšetrovaného Š. M.a zistil závažnú duševnú poruchu v pravom slova zmysle. Konkrétne sa jedná o Vaskulárnu (cievnu) demenciu ľahkého stupňa so psychotickými príznakmi a opakovanými stavmi zmätenosti v anamnéze. Táto duševná porucha sa u vyšetrovaného v súčasnosti prejavuje najmä výraznejším oslabením novopamäti, kritičnosti a súdnosti a paranoidnými bludmi v myslení s dosahom na jeho prežívanie a správanie, v minulosti sa u posudzovaného vyskytli opakované stavy zmätenosti. Posudzovaný má narušený kontakt s realitou, svoje okolie vníma bezdôvodne ako škodiace

a spôsobujúce úkorie, v dôsledku čoho odmieta užívať doporučené lieky, viac týždňov odmietať stravu s chorobnej motivácie. K svojej duševnej chorobe je nekritický, nemá žiadny náhľad, považuje sa za duševne zdravú osobu. V odpovedi na otázku č. 2 znalec uviedol, že táto duševná porucha nie je len prechodná. Táto duševná porucha u vyšetrovaného Š. M. je trvalá. V odpovedi na otázku č. 3 znalec uviedol, že vyšetrovaný v dôsledku závažnej duševnej poruchy nie je schopný robiť žiadne právne úkony. (Vyšetovaný nie je schopný robiť len niektoré právne úkony, nakoľko nie je schopný robiť žiadne právne úkony). V odpovedi na otázku č. 4 znalec uviedol, že nezistil nadmerné požívanie alkoholických nápojov, omamných prostriedkov alebo jedov u vyšetrovaného. V odpovedi na otázku č. 5 znalec uviedol, že vyšetrovaného Š. M. nie je možné účelne vypočúť a nie je možné mu doručovať písomnosti, nakoľko pre svoju duševnú poruchu nemá žiaden náhľad, jeho úsudok je chorobne ovplyvnený paranoidnými bludnými obsahmi v jeho myslení, a taktiež pri vypočúvaní a doručovaní písomnosti hrozí zhoršenie jeho zdravotného stavu, najmä zvýrazňovanie paranoidných obsahov v myslení a ich dosahu na prežívanie a správanie vyšetrovaného.

37. Na návrh sporových strán súd oboznámil výpoveď znalca MUDr. Stanislava Kollára v konaní vedenom pred tunajším súdom pod sp.zn. 25C 368/2012 na pojednávaní dňa 6.11.2013 (dôkaz na č.l. 78-81 pripojeného spisu sp.zn. 25C 368/2012), na ktorom ho súd uznesením do zápisnice pribral do konania ako znalca. Znalec vo svojej výpovedi na pojednávaní v celom rozsahu zotrval na svojom znaleckom posudku vypracovanom v konaní vedenom pred tunajším súdom pod sp.zn. 37Ps 3/2011. Zotrval na závere, že osoba Š. M. v čase podania znaleckého posudku a v čase vyhlásenia rozsudku 23.1.2012 bola osoba, u ktorej boli dôvody pre vyhlásenie pozbavenia spôsobilosti na právne úkony, z dôvodu duševnej poruchy vaskulárnej demencie. Táto choroba sa na prvý pohľad nedala poznať laikovi pri okamžitom strete s postihnutou osobou. Táto choroba je špecifická v tom, že sa dá diagnostikovať len osobou odborníka - znalca, t.j. osoby lekára psychiatra. Duševnú poruchu, ktorou trpel Š. M. nebolo možné nijakým spôsobom liečiť. Predmetná duševná porucha bola trvalého charakteru, jednalo sa v podstate o určitú stareckú zmenu, ktorú nebolo možné už nejakým spôsobom prinavrátiť do pôvodného stavu, čiže Š. M. touto duševnou poruchou trpel stále až do svojej smrti. Znalec pripustil, že mohlo dôjsť k určitým zlepšeniam alebo zhoršeniam diagnózy, ktorou trpel, avšak aj v prípade, že by sa mu absolútne polepšilo, zlepšenie vždy znamenalo hranicu, ktorá nepresahovala dôvod pozbavenia spôsobilosti na právne úkony. Zdravotný stav Š. M. poznal už pred ustanovením za znalca, a to nie len pri vyšetrovaní pre účely znaleckého posudku. V čase keď ho vyšetroval ako lekár, nie ako znalec mu predpisoval lieky, ktoré mali nejakým spôsobom zlepšiť jeho zdravotný stav, nie zdravotný stav vyliečiť. Lieky však neužíval, pretože mal paranoju, že ho niektorí ľudia chcú otráviť. Od mája, kedy vypracoval znalecký posudok až do pojednávania dňa 23.1.2012 Š. M. nevidel, nemohlo však dôjsť k takej zmene, ktorá by nevyžadovala pozbavenie spôsobilosti na právne úkony v januári 2012, nakoľko sa jedná o takú degeneratívnu zmenu, ktorá sa z roka na rok zhoršuje a nie je tendencia zlepšovať zdravotný stav osoby postihnutej touto duševnou poruchou. Na otázku sudcu pokiaľ bol spisovaný závet 27.10.2011 za prítomnosti Š. M. na notárskom úrade JUDr. Alexandrou Vrlíkovou, či dokázal posúdiť následok svojho správania znalec uviedol, že vzhľadom na diagnózu a jeho zdravotný stav zastáva názor, že nevedel čo činí. Uvedené bolo chorobne motivované z dôvodu jeho diagnózy, ktorú špecifikoval ako duševnú poruchu. Znalec zastával názor, že pokiaľ notár spísal takúto notársku zápisnicu, mohol byť vnútorne presvedčený, že sa jedná o osobu bez akejkoľvek duševnej zmeny, mohol ho považovať po jeho vyhlásení za absolútne zdravú osobu. Predmetná notárska zápisnica bola spisovaná D. Š. M. v čase, kedy trpel takou duševnou chorobou, ktorá bola dôvodom pre vyhlásenie pozbavenia spôsobilosti na právne úkony.

38. Podľa § 396 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, konania o dedičstve začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

39. Podľa § 175k ods. 2 účinného do 30.6.2016 OSP ak však rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby svoje právo uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu, ak žaloba nebude podaná v lehote, pokračuje súd v konaní bez zreteľa na tohto dediča.

40. Podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

41. Postupom podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 175k ods. 2 OSP účinného v čase rozhodovania dedičského súdu sa rieši v civilnom súdnom konaní predbežná otázka, významná pre konanie o dedičstvo, či už ide o spornú skutočnosť na ktorej závisí zistenie okruhu dedičov, alebo zistenie poručiteľovho majetku a jeho dlhov. Rozhodnutím podľa tohto ustanovenia možno uložiť aj podanie návrhu na určenie neplatnosti závetu. Takéto určenie je súčasne určením existencie, resp. neexistencie závetu a teda jedným z predpokladov pre posúdenie, či určitá osoba je alebo nie je dedičom poručiteľa.

Ak bol účastník dedičského konania v súlade s ust. § 175k ods. 2 OSP odkázaný podať na súde žalobu o určenie spornej skutočnosti, nejde o žalobu v zmysle bývalého ust. § 80 písm. c), v súčasnosti ust. § 137, písm. c) CSP. Podanie takejto žaloby totiž umožňuje osobitný predpis, ide teda o žalobu podľa ust. § 137 písm. d) CSP a jej podanie nie je/nebolo závislé na preukázaní naliehavého právneho záujmu.

42. Súd s poukazom na vyslovený právny názor Krajského súdu v Žiline v rozhodnutí č.k. 9Co 134/2019-265 z 31.1.2020 uvedený v ods. 16. tohto odôvodnenia, ktorým je súd v zmysle ust. § 391 ods.2 CSP viazaný sa súd už ďalej nezaoberal prípustnosťou predmetnej žaloby ako aj lehotou na jej uplatnenie.

43. So zreteľom na to ako a čím žalobkyňa skutkovo odôvodňovala predmetnú žalobu je zrejmé, že za podstatnú považovala tú skutočnosť, že poručiteľ Š. M. v čase spisania namietaného závetu dňa 27.10.2011 formou notárskej zápisnice, trpel duševnou poruchou, v zmysle ktorej nebol schopný robiť žiadne právne úkony, a preto je dedičkou na základe jeho predchádzajúceho platného závetu z 30.11.2010, ktorý spísal vlastnou rukou. Súd preto pri meritórnom prejednávaní predmetnej veci vychádzal z cit. ust. § 38 ods. 2 OZ, ktorý je osobitným dôvodom neplatnosti právneho úkonu. V tomto prípade nie je potrebné, aby konajúca osoba bola v dobe právneho úkonu zbavená spôsobilosti na právne úkony alebo aby jej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, postačí aby v rozhodnej dobe bola konajúca osoba postihnutá duševnou poruchou, ktorá ju robí na právne úkony neschopnou. Neplatnosť právneho úkonu podľa uvedeného ustanovenia je absolútnou neplatnosťou.

44. Na základe vykonaného dokazovania, a to najmä zo žalobkyňou predloženého znaleckého posudku uvedeného v bode 36. ako aj výpovede znalca na pojednávaní dňa 6.11.2013 v konaní vedenom pod sp.zn. 25C 368/012 uvedenej v bode 37. tohto odôvodnenia, ktoré súd hodnotil ako listinné dôkazy, mal súd za preukázané, že poručiteľ Š. M. v čase spisania namietaného závetu formou notárskej zápisnice dňa 27.10.2011 trpel duševnou poruchou, ktorá nebola len prechodného charakteru, išlo o trvalú duševnú poruchu, v dôsledku ktorej nebol schopný robiť žiadne právne úkony. Predmetný znalecký posudok bol vypracovaný dňa 20.6.2011, na základe rozhodnutia súdu, v konaní o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony Š. M., ktoré však v dôsledku smrti Š. M. po vyhlásení rozsudku, bolo zastavené. Zo záverov uvedeného znaleckého posudku bolo možné vychádzať aj v predmetnom konaní, nakoľko boli vyslovené pred spísaním namietaného závetu zo dňa 27.10.2011 a otázky na znalca v uvedenom konaní boli relevantné aj pre predmetné konanie. Znalec sa dôsledne zaoberal úlohami a otázkami, ktoré mu stanovil súd, tieto odborne podložil, taktiež vo svojej výpovedi v konaní vedenom pod sp.zn. 25C 368/012 znalec súdu objasnil sporné skutočnosti, jednoznačne sa vyjadril aj k spôsobilosti Š. M. spísať namietaný závet. Súd nemal žiadne pochybnosti o správnosti záverov predmetného znaleckého posudku ako aj výpovede znalca na pojednávaní dňa 6.11.2013 v konaní vedenom pod sp.zn. 25C 368/012. Na základe vyššie uvedených dôvodov súd žalobe žalobkyne ako skutkovo a právne dôvodnej vyhovel.

45. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 257 CSP. Žalobkyňa bola v konaní úspešná. Pre predmetné sporové občianske súdne konanie o neplatnosť závetu treba všetkých účastníkov dedičského konania považovať za nerozlučných spoločníkov a musia tvoriť okruh strán konania. Súd priznal žalobkyňi nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rade 10/ a 11/ v celom rozsahu, nakoľko boli účastníkmi závetu, neplatnosti, ktorého sa žalobkyňa domáhala. Proti žalovaným v rade 1/, 2/, 3a/, 3b/, 4a/, 4b/, 5/ až 9/ súd nárok na náhradu trov konania žalobkyňi nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré spočívali v tom, že napriek ich súhlasu so žalobou museli byť označení ako strany sporu v dôsledku nerozlučného procesného spoločenstva a priznanie nároku na náhradu trov konania voči nim by nebolo v súlade s dobrými mravmi.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde v Žiline.

Odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší

subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).